

1. Akty normatywne powszechnie obowiązujące w RP

→ Akt normatywny to akt organu państwa lub innego upoważnionego podmiotu (np. organu organizacji społecznej), wydany na podstawie konstytucyjnie lub ustawowo przyznanych uprawnień, skierowany do określonych adresatów. Akt normatywny jest ważny, jeśli został wydany przez właściwy organ w przepisany trybie, jeśli jest zgodny z aktami wyższej rangi oraz promulgowany, czyli ogłoszony w specjalnym wydawnictwie.

A. Konstytucja, czyli ustawa zasadnicza

Fundamentem całego systemu prawa jest Konstytucja, uchwalana w szczególności w formie ustawy (zob. s. 150). Jest ona najważniejsza wśród wszystkich ustaw i dlatego jest nazywana ustawą zasadniczą.

Konstytucja ma najwyższą moc obowiązująca. Wszystkie inne akty normatywne muszą być z nią zgodne. Jeżeli jednak okaże się, że jakieś prawo nie jest zgodne z Konstytucją, to wydane w takiej sprawie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego uchyła jego obowiązywanie (powoduje koniec jego obowiązywania).

Konstytucja określa także standardowy proces stosowania prawa. Stosowanie prawa w praktyce przez obywateli, administrację państwową i samorządy oraz przez sądy musi być zgodne z ustawą zasadniczą, a przebiega w myśl przepisów zawartych w kodeksach postępowania administracyjnego, karnego i cywilnego.

B. Ustawy

Ustawa jest źródłem prawa tworzoną przez parlament. Może regulować dowolne zagadnienia, pod warunkiem zgodności stanowionych przez nią rozwiązań z Konstytucją i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Niektóre sprawy *muszą* być uregulowane przez ustawę (a nie przez akt prawny niższego rzędu w hierarchii źródeł prawa). Jest to tzw. materia ustawowa. Należą do niej przede wszystkim obowiązki obywatelskie (takie jak wysokość podatków). Jest to ważne rozwiązanie konstytucyjne – chodzi o to, by wszelkie ciężary ponoszone przez obywateli mogły być nakładane tylko przez wybranych przez nich reprezentantów.

Z ustawą muszą być zgodne wszystkie akty normatywne niższego od niej rzędu.